

Γενική υποκειμενική, ή προσωπικές τεχνικές οδηγίες για τη «Σκόνη του τίποτα».

Οι σημειώσεις που ακολουθούν αποτέλεσαν τον κορμό όσων ειπώθηκαν στις 03-04-14, όταν προσεκλημένη του Λογοτεχνικού Αναλογίου του Φιλολόγου παρουσίασα το βιβλίο μου «Σκόνη του τίποτα, επτά επάλληλες ιστορίες». Τα περισσότερα προέκυψαν σαν δημιουργικά «αναμασήματα» από τα κατὰ καιρούς διαβάσματά μου στα οποία, πέρα από πρωτότυπο έργο όσων θεωρώ μύστες και δασκάλους μου, συμπεριλαμβάνονται και οι αποκαλύψεις τους σχετικά με τον τρόπο της δουλειάς τους. Έτσι στο τέλος του παρόντος κειμένου παραθέτω τις συνειδητές μου οφειλές για τα υπόλοιπα επικαλούμαι τον ασυνείδητο μεταβολισμό των αναγνωσμάτων μου.

Το ίδιο υλικό αποτέλεσε αφορμή για μια από καρδιάς κουβέντα με τα μέλη της λέσχης μας στη συνάντηση της 23ης-09-15, οπότε και βρεθήκαμε προκειμένου να προγραμματίσουμε τις αναγνώσεις του τρέχοντος φθινοπώρου. Ευχαριστώ θερμά όσους αφιέρωσαν μέρος του πολύτιμου αναγνωστικού τους χρόνου διαβάζοντας και τις δικές μου ιστορίες.

Κέλλυ Πάλλα

•Το θέμα της τέχνης: το εγώ σε κρίση

Η λογοτεχνία έρχεται να βοηθήσει σ' εκείνες τις στιγμές, που δεν είναι σπάνιες, όταν αισθανόμαστε ριγμένοι σ' έναν κόσμο στερημένο από ένα εγγενές νόημα.

Τίποτα δεν είναι πιο οριακό από την αίσθηση της ευθραυστότητας της ύπαρξης που τη φωτίζει η βίωση της ασθένειας.

Έτσι ευνοούνται: η κρίση, το άγχος, οι απολογισμοί, αλλά ταυτόχρονα η ζωή εμβολιάζεται με μια γλυκιά ένταση

Σχετίζεται με την ανάγκη για αναζήτηση νοήματος στη ζωή και ενός προσορισμού.

Αλλά και αντίστροφα, η συνεχιζόμενη αναζήτηση του νοήματος και του σκοπού μάς ρίχνει σε βαθιά κρίση.

•Οι δύο ΜΕΓΑΛΕΣ προαπαιτούμενες επιλογές: η Φόρμα – ο Αφηγητής

•**Το διήγημα** στρέφεται γύρω από ένα βασικό γεγονός, αλλά συνιστά το πέρασμα από το ειδικό στο γενικό. Αυτό το βασικό γεγονός πρέπει να φωτιστεί έτσι ώστε να δώσει μια συνολική αίσθηση ζωής του ήρωα. Γι' αυτό το γεγονός θα πρέπει να είναι οριακό, δηλαδή μη προβλέψιμο και μη αναστρέψιμο.

•**Η κινηματογραφική τεχνική: τα μυστικά του μοντάζ** (ενδεικτικό παράδειγμα: Μ. Σκορτζέζε, *Οι συμμορίες της Ν.Υ.*)

•Τα εμπόδιά μου:

Η θεωρητική κατάρτιση

Η απόλυτη ελευθερία να κάνω ό,τι θέλω

Χρειάζομαι κανόνες που θα προκύψουν από το ίδιο έργο με πρόθεση όμως να τους παραβιάσω.

•Η ευκολία μου:

Οι εσωτερικοί μονόλογοι.

Πρέπει να είσαι διατεθειμένος να αρνηθείς πολλά.

Δεν βγάζεις λόγο.

Διαχωρίζεις τον εαυτό μας από το κείμενο.

Αν γίνεται να κόψεις μια λέξη, να την κόβεις πάντα.

•**Προσοχή:** Όλα τα καλλωπιστικά λένε στον αναγνώστη να κάνει τη δουλειά του τεμπέλη συγγραφέα.

•**Η δυσκολία μου:**

Να διαχύσω το εγώ μου σε διαφορετικά προσώπια

Βήμα 1^ο: Δημιουργώ 1 ή 2 υπερβολικούς ήρωες. οι μέτριοι ήρωες δεν προωθούν τη δράση, για'τι δεν μαλώνουν, δεν διαφωνούν, δεν συγκρούονται.

Βήμα 2^ο: Χτίζω γύρω τους μικροσυμβάντα που τους κάνουν αληθινούς. Χρειάζονται ένα περιβάλλον, όπου θα δράσουν όπως θέλουν. Πρέπει να κάνουν πράγματα, όχι να σκέφτονται.

•**Η πλοκή φαίνεται META το γεγονός, ποτέ πριν.**

Αν θες να εκπλαγούν οι αναγνώστες σου, προσπάθησε πρώτα να εκπλαγείς εσύ.

Απαραίτητα συστατικά για να προκύψει λογοτεχνία ή κείμενα με λογοτεχνική πρόθεση: συμπύκνωση και υπερβολή.

•**Επιπλέον απαιτείται:**

A. Παρατηρητικότητα

B. Μνήμη

Γ. Τόνοι φαντασίας: Η πιο γνήσια αυτοβιογραφική λογοτεχνία απαιτεί γνήσια εφεύρεση. Κανείς δεν έγραψε ποτέ κάτι πιο αυτοβιογραφικό απ' τη *Μεταμόρφωση* του Κάφκα.

Δ. Η σχέση που έχει η λογοτεχνία με την πραγματικότητα είναι αντίστοιχη μ' εκείνη του φωτός και της διάθλασής του: όταν το φως διαπερνά υλικά που είναι πυκνότερα από τον αέρα, (όπως το νερό), τότε το φως **διάθλάται, λοξοδρομεί και δίνει μια διαφορετική εικόνα του αντικειμένου.** Αυτή η διάθλαση είναι η λογοτεχνία, όλα αληθινά, αλλά λοξά.

Επομένως = Ειλικρίνεια, ΟΧΙ αληθοφάνεια

E. Η τέχνη δεν μαθαίνεται τόσο, όσο κλέβεται

•**Επιρροές: Ζ. Ζατέλη, Ν. Μπακόλας, Α. Πανσέληνος, Α. Μήτσου, Χ. Χρυσόπουλος, Ν. Παναγιωτόπουλος.**

•**Γιατί η λογοτεχνία**

Αυτό που λέμε «καλή» λογοτεχνία παραφυλάει πάντα εκεί που φυσάει το αθώο αεράκι της συναιτιότητας, το αεράκι που κάνει τον άνθρωπο να νιώθει μόνος και μοναδικός.

Το μυθιστόρημα αξίζει να υπάρχει μόνο αν φανερώνει ανεπίγνωστες πτυχές της ανθρώπινης ύπαρξης.

Στη λογοτεχνία καλούμαστε να παραβγούμε με τον εσώτερο εαυτό μας, κυρίως με ό,τι μας σκοτίζει και μας κλονίζει.

Η ωραιότερη πλευρά του μυθιστορήματος είναι ευελιξία και αυτεξουσιότητα του. Αφού συντάξεις τους κανόνες του, καταπιάνεσαι με παιγνιώδη διάθεση με τους κανόνες του γνωστού κόσμου.

Το **γράφισμο** δεν είναι απλώς μια ελεύθερη πτώση χωρίς **δίχτυ ασφαλείας**, αλλά και **μια εθελούσια πλάνη.** Ο συγγραφέας μπορεί να παιδιαρίζει, όμως βαθιά μέσα του ξέρει πως πρέπει να σταθεί χρηστός και ακέραιος. Κι αυτό γιατί βρήκε την απαιτούμενη σοφία να αντιμετωπίσει τις εμπειρίες

της ζωής με τον τρόπο που μόνο τα παιδιά καταφέρνουν. Αισθάνεται την ανάσα των αναγνωστών που τον ακολουθήσουν παρασυρμένοι από τη γοητεία των σπασμένων κανόνων της γλώσσας, των ασύντακτων προτάσεων του, κατά συνέπεια της ιστορίας, όπως αποφάσισε να την αρθρώσει αυτός. «Γράφω» σημαίνει καταφέρνω να κάνω τον αναγνώστη να ομολογήσει «αυτό θα έλεγα κι εγώ, αν τολμούσα να μεταμορφωθώ σε παιδί».

Πρέπει να ομολογήσουμε ότι οι γράφοντες δεν κάνουν λογοτεχνία, γιατί ξέρουν κάτι περισσότερο από τους μη γράφοντες. Απλώς χρησιμοποιούν το γράψιμο προκειμένου να δηλώσουν ανοιχτά πως βασανίζονται από απόλυτη τυφλότητα. Όποιος βλέπει έστω και λίγο, βαδίζει το δρόμο του. Όποιος βλέπει καλά, έχει αναχωρήσει προς άλλους προορισμούς. Απ' όλους τους άλλους, λίγοι καταφεύγουν στη συγγραφή.

Η λογοτεχνία δεν συμβάλλει ούτε στην επιτέλεση του καλού, ούτε στην αποφυγή του κακού. Συμβάλλει σε ένα και μόνο, στην παρηγορητική διαδικασία που επιτελείται για τον καθένα αναγνώστη ξεχωριστά και μόνο αιφνιδίως εντός του, όταν διαβάζοντας αναφωνεί: «τούτο εδώ γράφτηκε σίγουρα με αφορμή την προσωπική μου περίπτωση». Το περιεργό είναι πως αυτό συμβαίνει μόνο όταν έχει προηγηθεί μια συστηματική προσπάθεια από πλευράς του συγγραφέα να απαλλαγεί κατά την ώρα της δημιουργίας από το ιδιωτικό του γούστο.

Τέλος: η λογοτεχνία προϋποθέτει και κάτι μαγικό. Ένα είδος **συμ-παράταξης και συμμαχίας**. Δουλεύοντας σαν εργατικό μυρμηγκί κάθε λέξη ή φράση επικοινωνεί με όσους έγραψαν ή διάβασαν, δηλαδή με όλους εσάς.

•Παραθέματα και οφειλές:

«Το μυθιστόρημα –για να είναι λειτουργικό– θα πρέπει να είναι λιγότερο αποφαιτικό και περισσότερο απορητικό. **Γράφω όχι για να πω κάτι που ξέρω, αλλά για να καταλάβω κάτι που αντιλαμβάνομαι.** Συνεπώς, επιδιώκω μια διαρκή ανοικείωση. **Προσπαθώ να βλέπω κάθε φορά τον κόσμο ως ξένο και ψάχνω μια πιθανή θέση για μένα εντός του».** (X. Χρυσόπουλος)

«Δεν γράφω ούτε για τους αναγνώστες, ούτε για τους κριτικούς, ούτε για τους φίλους, ούτε για τους εχθρούς, ούτε για τις γυναίκες που ερωτεύθηκα, ούτε για τις γυναίκες που με αγνόησαν. **Γράφω για μια ανεξερεύνητη περιοχή της μνήμης, εκεί όπου κάθε λέξη ψάχνει τη σημασία της, κάθε φράση παλεύει να υπάξει πλάι σε μια άλλη, εκεί, με δυο λόγια, που η ψυχική περιπέτεια γίνεται αφηγηματική».**(Μισέλ Φάις)

«Το μεγαλείο της αληθινής τέχνης είναι να ξαναβρούμε, να ξανακερδίσουμε, να μάς κάνει να γνωρίσουμε, αυτήν την **πραγματικότητα** μακριά από την οποία ζούμε, **από την οποία απομακρυνόμαστε όλο και περισσότερο,** στο βαθμό που διογκώνεται και αδιαβροχοποιείται η συμβατική γνώση που βάζουμε στη θέση της, αυτήν την πραγματικότητα **που κινδυνεύουμε να πεθάνουμε χωρίς να έχουμε γνωρίσει, και που πολύ απλά είναι η ζωή μας...**» (Μαρσέλ Προυστ, "Αναζητώντας το χαμένο χρόνο")

«Ο γραφέας δεν έχει πια μέσα του πάθη, κέφια, αισθήματα, εντυπώσεις, αλλά το **απέραντο εκείνο λεξικό απ' όπου αντλεί μια γραφή»** (Ρολάν Μπαρτ)